

Sykkeldyktig

- lærerressurs til trafikkopplæring på sykkel

Kapittel 4 – vikeplikt

Beregnet tid: 30 – 40 minutter

Læringsmål kapittel 4: vikeplikt

- Forklare hva vikeplikt er
- Vite hvilke skilt som viser vikeplikt
- Forklare høyreregelen
- Forklare vikepliktregelen for sykling i gangfelt

Trafikkregler

Det er mange trafikanter i trafikken hver dag.

Vi skal alle et sted; til skolen, trening, butikken og arbeid. Da bruker vi mange av de samme veiene. For at det ikke skal skje ulykker og for å vite hvordan vi skal gå, sykle eller kjøre bil har vi trafikkregler.

En viktig regel er at vi har vikeplikt. Det varierer hvilke trafikanter som har vikeplikt på de forskjellige veiene og på forskjellige steder i trafikken.

Hva betyr vikeplikt?

Å ha vikeplikt betyr at du må vente. Det er de andre trafikantene som skal kjøre, sykle eller gå før deg. Samtidig skal du vise at du vil slippe de andre foran deg. Det gjør du ved å sette ned farten eller stoppe helt.

Gode råd om vikeplikt:

- Stopp eller slipp andre fram hvis du er usikker på hvilke vikepliktsregler som gjelder.
- Ikke stol på at andre stopper eller slipper deg fram selv om det er de som har vikeplikt.

Vikeplikt når du sykler over gangfelt

Du har vikeplikt når du sykler over et gangfelt.

- Det tryggeste måten å krysse veien med sykkel er å trille den over som en fotgjenger, for da har trafikken i kjørebanen vikeplikt for deg.

Slik gjør du:

- Gå av sykkelen.
- Vent til du får blikkontakt med sjåføren og du er sikker på at bilen stopper for deg.
- Trill så sykkelen over gangfeltet som en fotgjenger.

Vikeplikt for fotgjengere i gangfelt

Du har vikeplikt for fotgjengere som vil krysse veien i gangfelt foran deg.

Spørsmål:

Har du opplevd at syklister eller andre kjørende ikke har stoppet for deg når du skal gå over et gangfelt?

Hva kan du gjøre hvis en syklist vil krysse veien i gangfelt foran deg?

Høyreregelen

Høyreregelen sier at du har vikeplikt for kjørende i veikryss som kommer fra din høyre side.

Høyreregelen kan virke enkel, men noen ganger kan det være nødvendig å tenke seg om flere ganger. Det gjelder særlig i situasjoner hvor flere kjøretøy fra ulike retninger møtes.

Spørsmål:

- Noen ganger bør du slippe fram andre trafikanter, selv om de har vikeplikt for deg. Hvorfor det, tror du?
- Syklister kan ofte oppleve at bilister ikke stopper for dem, selv om bilisten har vikeplikt. Hvorfor tror du det er slik?

Vikeplikt på fortau og gang- og sykkelveier

Som syklist kan du velge om du vil sykle på fortau, gang- og sykkelveier eller i kjørebanen. Det gjør at du kommer lettere fram, og at du kan sykle der du føler deg tryggest.

Men å skifte arena på denne måten kan også skape farlige situasjoner. Det skjer mange ulykker fordi syklister kommer så brått ut i kjørebanen at bilistene ikke rekker å bremse.

Du har vikeplikt når du forlater et fortau eller en gang- og sykkelvei.

Spørsmål:

- Har du opplevd en lignende situasjon som den på bildet?

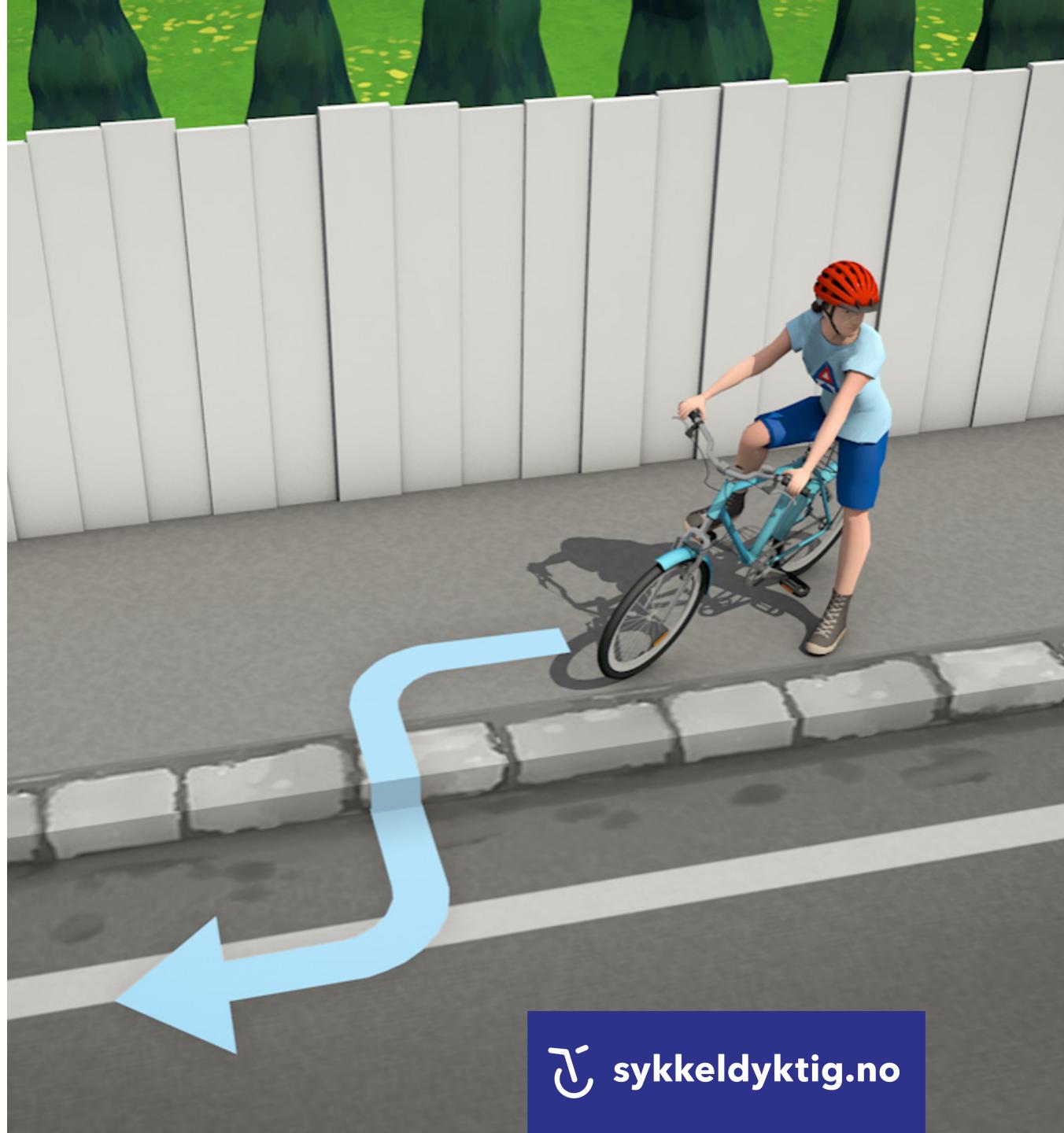

Vikeplikt på fortau og gang- og sykkelveier

Du har vikeplikt når du sykler ut i kjørebanen fra et fortau.

Spørsmål:

- Hva må du tenke på når du sykler ut i kjørebanen fra et fortau?
- Ville du ha syklet annerledes hvis det var mørkt?

Vikeplikt i venstresving

Du har vikeplikt for trafikk forfra når du svinger til venstre i veikryss.

Som du ser får syklisten her bilen på sin høyre side når hun skal svinge.

Spørsmål:

- Hva er den tryggeste måten å sykle på her?
- Hva må du passe på før du svinger?
- Hva kan være farlig?
- Er det andre måter å sykle på i denne situasjonen?

Skiltet vikeplikt

I en del veikryss er det trafikkskilt som styrer vikeplikten, og ikke høyregelen.

Skiltet du ser her er det vanligste skiltet for vikeplikt. Det viser at du har vikeplikt for andre som kommer både fra venstre og høyre.

Slik sykler du:

- sykle sakte fram til krysset, og stopp helt om nødvendig.
- slipp fram de som kjører på den veien du skal krysse eller svinge inn på.
- sjekk på nytt at det er helt klart fra alle kanter før du sykler videre.

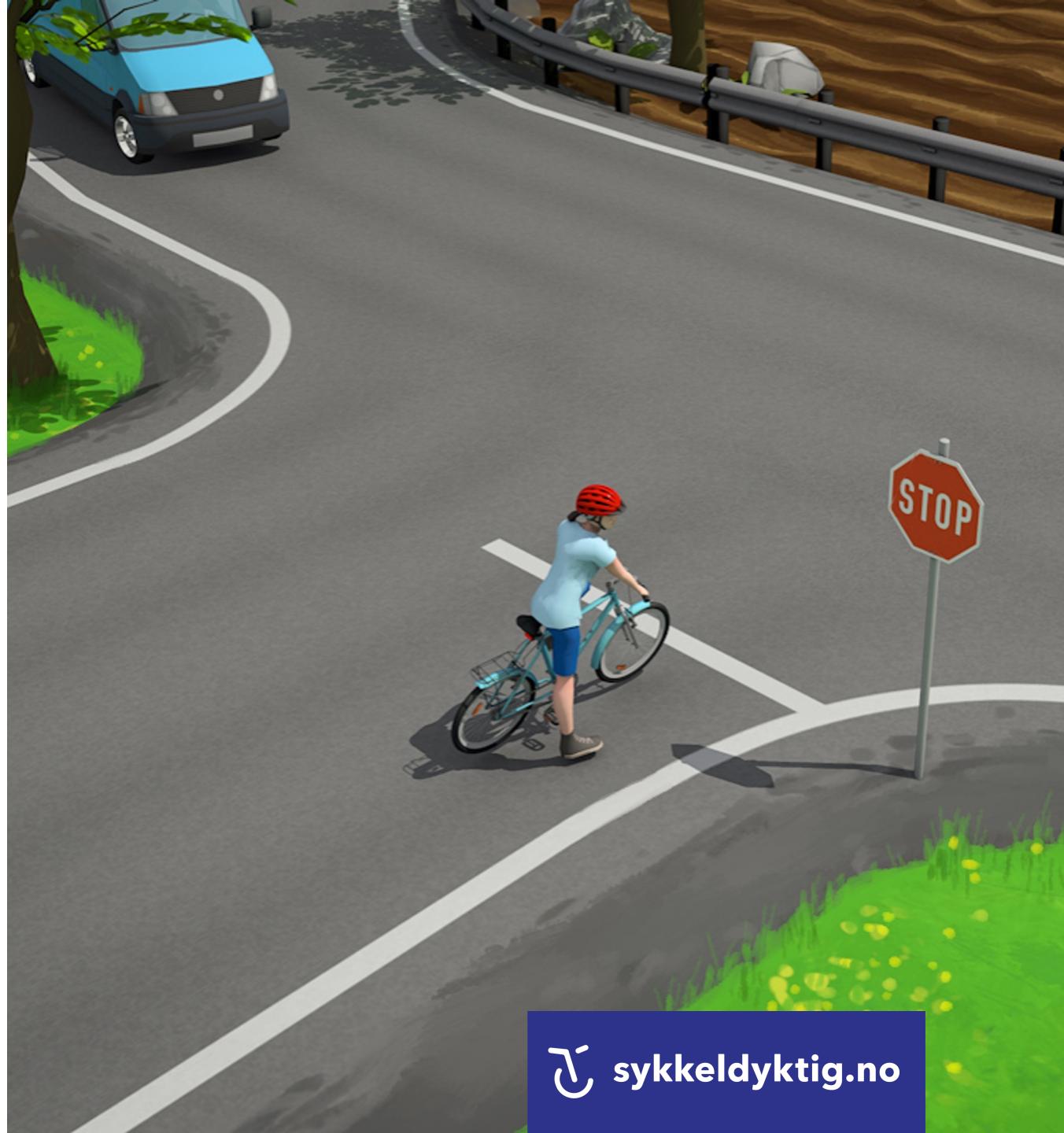

Stopp!

Skiltet brukes i kryss hvor det er viktig at du stopper helt for å få god oversikt.
På slike steder har du også vikeplikt både fra venstre og høyre.

Slipp fram de som kjører på den veien du skal krysse eller svinge inn på.
Sjekk at det er helt klart før du sykler videre.

Stoppskilt brukes ofte på steder hvor det er vanskelig å orientere seg i trafikken.
Prøv heller å finne en annen og tryggere vei, selv om det betyr at du må sykle litt lengre.

Forkjørsvei

Sykler du på en vei hvor dette skiltet står, har du forkjørsrett. Det vil si at du ikke trenger å stanse for kjørende som kommer fra en sidevei eller en kryssende vei.

Du kan kjøre først, og de andre har da vikeplikt for deg. Du må likevel være helt sikker på at de andre trafikantene har sett deg, og at de slipper deg fram.

Spørsmål:

- Vet du om veier i ditt nærområde hvor dette skiltet står?
- Synes du i tilfelle at det er trygt å sykle der?

